

מסורת הש"ס

**א** (לעיל:קת.) **ב** (סוכה:ל): ע"ש כבודו ט: **ג** (מנחות כג:), **ד** לעיל קו. מנחות יג: (ספחים:טג.ו"ג, ו) ולעיל קא: **ה** לעיל דף עז וש"י.

הגהות הב"ח

**ה** גמ' ר"ח כרנן וכו' בחזי ממזר ולא שרי ולא מקלש אלא א"כנא דרננן:

גליון הש"ס

**ה** תוס' ד"ה מין וכו' אין דרך שירות בכך. מ"ן יומא דף נח ע"א:

שינויי נוסחאות

**א** י"א קביעותא דמנא קביעותא הוא ואי בעי למישרא ואקריבי בהיכל לא מקריב ומ"ס לאר קביעותא הווא (כ"צ) ואלא ב"י כ"י זה דנא' לעיל קט ע"כ אות י: **ב** ש"מ גורס השתא דאמרי' למאן: **ג** י"ל שהרי דאייין. וכן להלן בסמוך (ש"מ, בכת"י: **ד**) מיוחס לא ילפי מתקוט (ש"מ, בכת"י: **ה**) י"א דפנים מחוץ (כת"י, ש"מ, ח"ל הגר"ש מרש"י גראה שגרסמו היתא בגמלא ארצי"ג דפנים מחוץ ועיין משל"מ פי"ט מהל' מטה"ק ד"ה ומ"ס, גראה שגרסמו היתא כמו שהא' לפנינו וי"ש, עכ"ל. י"א ילפי רבנן ואפילו פנים מחוץ (כ"י:צ): **ו** י"א ויפסל להו מה לי פסול יוצא מה לי פסול חסרון או (כת"י, ש"מ): **ז** אין, חסרון דליתיה בוי (כ"י, וק). י"א או דילמא יוצא איתיה בעיניה, חסרון כמאן (דאדור) [דאדור] דמי אמר בוי (כ"י:צ): **ח** י"ל דמר (ש"מ, בכת"י, ונדק"ס כחז שהיא היתקמא האמתיות: **ט**) שחסרו כל שוין והקריבן (כת"י, שו"מ ובי"ש), וכו"ה מתנשא לעיל כיוצ מטה"י: **י** י"א העלוב או על האבן חיוב רב אטרי אמר מין (כ"י:צ: וק), וכן ככ"ד, ש"מ, ק"י שם לכתא אשי. ונע"י ח"י שיעלה לישב דכ"י הרמז"ס מזה דמתיי' דכ"י רב אחרי שמואל: **יא** י"ל והקריבה (ש"מ, בכת"י: **יב**) וגיבטלו שירים בוי, ל"ל ומתנת אמאי מתחן (ש"מ): **יג** מה הקטרה האמורה בקומץ איד בוי אף הקטרה האמורה בשיריים בוי (כת"י, ש"מ): **יד** י"א אקלושי מקליש. וכן בסמוך (כ"י:ט, וכו"ה ברש"י): **טו** י"ל דמיס (ש"מ, בכת"י, וכו"ה לעיל קו ע"א: **טז**) י"א נתחן פרס (כ"י:ט, בי"ש), י"א נתחן פרס (כ"י, ד"ח), ולפנינו ע"פ דה"י, וראה בש"י לעיל קט ע"כ אות טד: **יז** י"ל להקטרת (בי"ש, בכת"י: **יח**) י"ב ואי הוה אמרינן קביעותא דמנא קביעותא היא כיון דחסר כל שהווא והקריבו בחוץ פטור וד"ש חספר ישן: **יט**) את כוילן כ"ל (ש"מ): **כ**) שהבשר למטה שאינו ראוי (כ"י:ט) **כא** י"ל להלך (ש"מ: **כב**) י"ל ובירין (ש"מ, בכת"י, ובי"ש), וכו"ה דה"י ב' וי' כאן וכלשון רש"י בסתם: **כג**) וכתוס' ד"י' רפ"ב לחולקין: **כד**) י"ל דקומץ (ש"מ), ודבולתו שירים שאין בהם מעילה שקומץ (כ"י:ט) **כה**) י"ל רמו (שכ"י, וצ"ס: **כו**) בקומץ ולא בלבונה שהקטיר כ"ל (ש"מ: **כז**) ככ"י דילמא לא שרי: **כח**) דכ"י הנוסח כהן משוכס, ולפנינו חוקן עש"י כד"י, וגי' ש"מ וז"ל דאפילו למאן דאמר יש ביריה האדן מתביר בוי, ופי"ש: **כח**) י"ל וקובלא את דמו (כ"י:ט):

## השוואת והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

וקסבר ר"א [קביעותא] דמנא מילתא הוא הואיל ונתן שני [ע] חלאי פרם בכלי הקטרת [ו] היכל קצעה מנא ואי חסרי כל שהוא מיפסל הילכך בחוץ לא מיחייב עד שיקריב את כולו: ורננן סברי. קביעותא דמנא לאו כלום היא: **קצט ששה** לוגין. דהוא חזי ההין

לנסיי פר ונתנן בכלי ומשך ארבעה

מהן והקריבן בחוץ חייב שהרי ראויין

בפנים לאיל [ח]: **פטור**. דנאיר משלשת

לוגין לא חוו בפנים: **רב** אשי אחר.

לעולם כדמלה אצ"י דזהקטרה של

פנים בחוץ פליגי וצמילף פנים מחוץ

ודקא קשיא לך השמא חוץ מחוץ לא

ילפי רננן כו' לא דמי ניסוך להקטרה

דניסוך מהקטרה לא ילפי רננן ואע"ג

דחוץ מחוץ אבל קטרת של פנים

מקטרת של היכל ילפי ואע"ג דפנים

מחוץ: **חסרון** דחוץ. הוי"אן שלימים

לחוץ ומסרו לאיצוד: **שמים חסרון**.

ואם העלה את המשעיר בחוץ פטור:

**או לא שמים חסרון**. וחייב לרננן

כאליו כולו קיים: **איפסול** ליה.

ואפי' הכי מיחייב עליה בחוץ ומה לי

יולא ומה לי חסרון: **עד שיקריב**

**כולו** [ט]. אלמא כוליה דעינן: **מדרבי**

**אליעזר פשיט מר**. בתמיה. רבי

אליעזר אפי' צבולו קיים נמי פטור

ואנן לרננן מיבעי לן דמחייבי צבולו

קיים ומודו שחשך בפנים: **והאיכא**

**חליצה**. שהבשר [כ] אינו ראוי

להקטרה חוץ' צין אימורין למערכה

ודכותיה בפנים לאו העלאה היא

דרחמנא אחר (ויקרא ח) על העזים

אשר על האש. וקס"ד דמתני' רבי

יוסי היא דלמר [לעיל קח]. אינו חייב עד

שעלה לראש המזבח כהקטרת פנים:

**כשהפכן**. החלצים למטה: **מתני'**

**מנחה שלא נקמטה**. לא חזי לפנים

הילכך המקריבה בחוץ פטור: **קמטה**

**וחזר קומלה** למוסר **והקריבה בחוץ**

**חייב** שזינא דה בפנים כשירה כדמתן

בהקומץ (מנחות דף כג). נתעבר קומלה

צשירה לא יקטיר ואם הקטיר עלמה

לבעלים: **גמ'** **וניבעלי שירים**

**לקומץ**. צרובא והוי כמאן דליתיה

ולא ניחייב עליה וצמנחות (דף כג):

נמי פרכינן לה גבי הקטרת פנים:

**נאמר הקטרה בקומץ**. וקמץ והקטיר

(ויקרא ג): **ונאמר הקטרה צשירים**.

לא תקטירו ממנו אשה לה' (שס) **ו** כל

שממנו לאשים לה' הוא צבל תקטירו

דהיינו שירים: **אין קומץ מנטול קומץ**.

ואפי' רבה עליו כדאמרין בהקומץ

רבה (מנחות דף כג). ולקח מדס הפך

ומדס השעיר הדבר ידוע שדס הפך

מרובה מדס השעיר מכאן לעולין

שאין מנטולין זה את זה: **מתני'**

**הקומץ והלבונה**. של מנחת נדבה

שניהם מתירין את שירה לאכילה הילכך

**חייב**. שזה גמר וכו הכל תלוי: **שני צווי** לנבונה.

והאמר להלן אזכרה מה להלן קומץ מתיר את השירים אף הלבונה מתרת את הלחם וצשירי מנחה כמיב (ויקרא ו) יאכלנו אהרן וצניו קדש קדשים מאשי ה' אין לנו [כא] אלא לאחר מתנות האשים: **גמ'** **מהו** **שיסיר כנגדו צשירים**. הקטיר קומץ לצדו על מנת להמיר חצי השירים וצורנן לחלקן [ע]:

**מהו**. לאוכלן: **מישרא שרי**. פלגא לגמרי: **או אקלושי מקליש**. לאיסורא דכולהו שירים וקומץ [ב] ולבונה תרוייהו אכולהו שירים דמו [ד] וכי מקטיר

לחד מקליש ליה איסורייהו ומיהו לא אישמרי מידי מינייהו לגמרי: פלוגתא דרבי מאיר ורבנן בגמחות בהקומץ וזוטא (דף טו). **מפגלין בחצי מסיי**.

פיגל בקומץ [ה] או בלבונה שהקטיר קומץ ע"מ לאכול זית מן השירים חוץ לזמנו פיגול: **מישרא שרי**. דאי כי מקטיר ליה בשמיקה לא שרי כזית מינייהו

לגמרי היכי הוא מחשבה בזהא זית הא דומיא דזריקה דעינן דשרי לגמרי: **לא מישרא שרי כו'**. כלומר דילמא לא הא ולא הא והיכי פשיטא ליה לר' יתחק

יתחק נפחא דאו הא או הא עבד: **אלא אליצא דר"א**. קמיבעיא דלמר לא מחייב עלה לחודיה בחוץ ומשום הכי מספקא ליה לרבי יתחק

דילגמא [כ] שרי: **ר"א כרבנן ס"ל**. ולא שריא ולא מיקלש. לשון קושיא הוא אמאי פשיטא ליה אליציה דאו הא או הא וסא ר"א מדקאמר לאו

הקטרה הוא כרבנן דפליגי עליה דר"מ סבירא ליה: **אלא אליצא דרבנן דהכא**. דמחייבי אחד מינייהו אלמא הקטרה היא בפנים וקא

מיבעי ליה למאי הילכתא הואי הקטרה למישרי פלגא או לאקלושי והכא ליכא למיפשט מדמחייבי עלה בחוץ ש"מ מישרא שרי דאי נמי לאקלושי

אמיא הואי הקטרה לחיזי בחוץ עלה: **מתני'** **הזורק מקלס דמים**. כגון מתנה אחת ואפילו מחטאות הפנימיות שכל מתנותיהן מעכבות:

## השוואת והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

## קי.

**אב"ל** בחסרון מודו ד"ה. ומסיק בחסרו מצפנים ומימה מאי קא משמע לן תנינא לעיל (דף קט:.) וכולן שחסרו כל שהוא כו' וכל הפסות היינו חסרו מצפנים: **אמר** **שמואל** **בשהפכן**. וכי תימא מאי קמ"ל סד"א דאין דרך הקטרה בכך:

**מ"ן במינו אינו חוצין**. והא דלמרנין

לעיל (דף עו:.) גבי רגל חצירו

פסול \* אין דרך שירות בכך:

**קובץ**ן מהו שיתיר כנגדו בשירים.

פירש בקונטרס דהקטיר

קומץ לצדו על מנת להמיר חצי

השירים וצורנן לחלקן מהו לאוכלן

מישרא שרי פלגא לגמרי או אקלושי

מקלש לאיסורא דכולהו שירים וקומץ [ב]

ולבונה תרוייהו אכולהו שירים דמו [ד]

וכי מקטיר חד איקליש ליה איסורייהו

ומיהו לא אישמרי מידי מינייהו לגמרי

עכ"ל והא דמתן בהקומץ רבה (מנחות

דף כו.) הקומץ והלבונה מעכבין זה

את זה היינו דבעי שיהו שניהם דלא

לייתי מנחה בלא לבונה וצעי קמילה

ומכל מקום תימה דאפילו למאן

דלמר [ע] מישרא שרי לה היאך מתעבר

חלקו של קומץ ונראה לפרש דלאו

לשאתרוי צאכילה קאמר אלא דאי

מישרא שרי פלגא אידך פלגא צאיסור'

קיימא ואי אכיל לה לקי כמו אוכל

בשר חטאת ואשם קודם זריקה ואי

איקלושי מקליש לכולה מנחה לא לקי

כלל אי נמי לענין מעילה וכי האי

גוונא כגדירים בפרק נערה (דף סה.)

בעל מייגו גיין או אקלושי מיקליש

כגון דנדרה מן תרין זימין ושמע

ארוס והפך לה ואלתמינן אי אחר

מייגו גיין לקי' אי אחר מקלש קלש

איסורא בעלמא הוא: **ואי א"ביא**

דר"מ דאמר **מפגלין** בחצי מתיר. הך

סוגיא דלא כריש לקיש דלמר לעיל

בפרק צית שמאי (דף מה:.) טעמא

דרבי מאיר משום דכל העושה על

דעתו ראשונה הוא עושה וז"ע אי

שטט סימן אחד וקבל [ה] אחד דמו

וזרקו כיון דחשיב חזי מתיר אי אמרינן

מישרא שרי ומיהו הא פשיטא אי לא

גמר אחר כך שמיטתו לא שרי:

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי' מיקלש אליבא דמאן אי אליבא עדרבי מאיר דאמר מפגלין בחצי מתיר מישרא שרי אי אליבא דרבנן דאמרי אין מפגלין בחצי מתיר לא מישרא שרי ולא מקלש קליש אלא אליבא דרבי אליעזר ר"א כרבנן סבירא ליה דאמר אין מפגלין בחצי מתיר ה אלא אליבא דרבנן דהכא מאי מישרא שרי או קליש מקלש תיקו: **מתני'** ההזורק מקצת דם ו בחוץ

מהן בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב י'שני בזיכי לבונה שהקריב את אחד מהם בחוץ חייב ר' אליעזר פומר עד שיקריב את השני ואחד בפנים ואחד בחוץ חייב: **גמ'** בעי ר' יצחק נפחא קומץ מהו שיתיר כנגדו בשירים מישרא שרי או קלושי יי